

ZEN Jaarverslag DCR 2025

INHOUD

<i>Inleiding</i>	3
------------------	---

<i>ZENDER Algemeen</i>	4
------------------------	---

2025 in cijfers	5
Communicatie en publiekswerking	6
Beleidsplanning	10

<i>Culturele erfgoedcel</i>	11
-----------------------------	----

Hoogtepunten	12
Inleiding	13
Subsidies	14
Erfgoedprojecten	16
Educatie	18
Erfgoeddag	22
Erfgoedapp	24
Mini-documentaires	25
Breed netwerk	27
Bewaren en borgen	29

<i>IOED</i>	34
-------------	----

Hoogtepunten	35
Inleiding	36
Adviesverlening	37
Inventariseren	39
Kerkenbeleidsplannen	42
Publiekswerking	44
Breed netwerk	48

<i>Bovenlokale cultuurwerking</i>	51
-----------------------------------	----

Hoogtepunten	52
Inleiding	53
Regiobib	54
UiTPAS	57
Netwerk van cultuur- en gemeenschapscentra	60
Netwerk van cultuurbeleidscoördinatoren en gemeentelijke cultuurdiensten	63
Subsidies	64

<i>Organisatie</i>	65
--------------------	----

In het volgend verslag leest u wat ZENDER verwezenlijkte in 2025. Het werd een overzicht waarop we trots zijn, want 2025 was een interessant jaar voor ZENDER. Zowel de Culturele Erfgoedcel als de werking Bovenlokale Cultuur mochten een nieuwe medewerker verwelkomen, we lanceerden UITPAS ZENDER, verhuisden binnen Dilbeek van het Castelhof naar Kasteel La Motte, stelden een nieuwe Raad van Bestuur en een nieuw Dagelijks Bestuur samen en ondertussen gaven we samen vorm aan drie beleidsplannen: het beleidsplan voor de Intergemeentelijke Onroerend Erfgoeddienst (IOED) dat in januari 2026 werd ingediend en de beleidsplannen voor de Culturele Erfgoedcel en voor de werking Bovenlokale Cultuur (IGS) die op 1 april moeten worden ingediend.

Maar we waren er in 2025 vooral voor u én voor alle cultuur- en erfgoedliefhebbers tussen Zenne en Dender. Het bewijs daarvan leest u hierna, netjes opgedeeld per deelwerking.

ZENDER ALGEMEEN

2025 IN CIJFERS

ZENDER

3 ZENDER
ACADEMIES

22 VRIJWILLIGERS

1 BIS-STAGE

2 NIEUWE
MEDEWERKERS

13 NIEUWSBRIEVEN

102 SOCIALE MEDIA
POSTS

4x RAAD VAN
BESTUUR

3x HEEMKRINGEN-
OVERLEG

14 PENZINE
ARTIKELS

CULTURELE ERFGOEDCEL

2000

TRAMTOEREN
VERDEELD IN
DE REGIO

8900

EURO
TOEGEKEND
AAN LOKALE
ERFGOED-
PROJECTEN

1299

OBJECTEN
GEÏNVENTARISEERD

28 COLLECTIES IN DE
DATABANK

19 WEESCOLLECTIES IN
ACTIEVE OPVOLGING

1 INTENSIEVE KERKELIJKE
INVENTARISATIE

2 MINI-DOCUMENTAIRES
IN PREMIÈRE

12 GESUBSIDIEERDE
ERFGOEDINITIATIEVEN

1 KINDERLUIK BIJ
TENTOONSTELLINGEN

1 NIEUW
ERFGOEDAPP-SPEL

1 NIEUW EDUCATIEF
PAKKET

IOED

177 INVENTARISATIE-
FICHES

41 FICHES OP INVENTARIS
ONROEREND ERFGOED

27 ACTIVITEITEN OP
OPEN MONUMENTENDAG

12 ACTIVITEITEN OP DE
ARCHEOLOGIEDAGEN

55 BORDJES MET
QR-CODES

89 ADVIEZEN

BOVENLOKALE CULTUURWERKING

1144 NIEUWE
UITPASSEN

2 NETWERK-
DAGEN

8 REGIOBREDE
ACTIES

2 TOEGEKENDE
SUBSIDIES

1 COMMUNICATIE EN PUBLIEKSWERKING

Eindejaarsnetwerkdag

Op 4 december organiseerde ZENDER opnieuw een **eindejaarsnetwerkdag**. Deze vond plaats in Kasteel La Motte in Dilbeek. In de namiddag waren er verschillende sessies en 's avonds konden de aanwezigen blijven voor een receptie.

De **sessies** werden georganiseerd door de drie deelwerkingen en waren heel uiteenlopend:

- > Gesprek met Khaoula Chichi van c o r s o over hoe zij van hun cultuurhuis een open huis maken
- > 'Duidelijk geschreven taal' in samenwerking met vzw 'de Rand' door Wendy Beerens
- > Historische landgoederen in Vlaams-Brabant door Ann Voets
- > Rondleiding in domein De Verlosser door Jan Erkelbout
- > Workshop culinair erfgoed en (vergeten) groenten door Mahécor
- > Volksverhalen uit het Pajottenland door Herman Cornelis
- > Sessie over het Streekfonds

Foto: Peggy Bogaert

MIST EN MYSTIEK

HERFST VOL EMOTIES

EMOTIES VAN KOENRAAD TINEL

GEZELLIGHEID IN HET BREMTBOS

DE MAGIE VAN VOORLEZEN

KANSEN VOOR NATUUR EN WELZIJN

OP STAP LANGS FUNERAIR ERFGOED

COMMUNICATIE EN PUBLIEKSWERKING

PenZine

Voor iedere editie van PenZine voorziet elke deelwerking van ZENDER enkele pagina's. We schreven in 2025 verschillende **artikels**, voorzagen kleine stukjes voor “**in het kort**” en leverden het “**koterhoekske**” aan.

We schreven deze artikels:

- > De magie van voorlezen
- > De jaarmarkt: waar traditie en spektakel elkaar omarmen
- > Interview met rouwcoach Kathleen Van Langendonck
- > Interview met kunstenaar Koenraad Tinel
- > Grafmonumenten: een stille taal van het verleden
- > Schatten van vlieg: ‘Hoor jij wat ik hoor’
- > De Cort Distillery: traditie en smaak
- > Erfgoedambassadeurs aan het woord: Harras De Vollezele
- > UiTPAS ZENDER in de regio
- > Volksspelen in café den Haas
- > Duik in het verleden van de Boerentram
- > De charme van grootmoeders keuken
- > Beleef Erfgoeddag 2025 in het Pajottenland en de Zennevallei: Game on!
- > Speel het verleden van de Pajotse boerentram

COMMUNICATIE EN PUBLIEKSWERKING

ZENDER Academie

Met ZENDER Academie bieden we **opleidingen** aan voor alle cultuur- en erfgoedactoren in Pajottenland & Zennevallei en voor alle geïnteresseerden. We organiseren **sessies voor al onze deelwerkingen**: voor de bovenlokale cultuurwerking, het cultureel én onroerend erfgoed.

In 2025 organiseerden we **3 sessies**:

- > Aan de slag met de ErfgoedApp
- > Basisbeginselen in de Archivistiek
- > Heksen avant la lettre

Sociale media en nieuwsbrieven

In de tweede helft van 2025 bliezen we onze sociale media kanalen en nieuwsbrieven nieuw leven in. We voorzagen een maandelijkse **update** voor lokale besturen en partners en een maandelijkse **niewsbrief**. Daarnaast posten we drie keer per week op onze sociale media kanalen met **nieuws uit de regio**.

Foto: Zender Academie in den Ast

Foto: Zender Academie in Bever

Foto: heemkringenoverleg
JAARVERSLAG 2025

Heemkringenoverleg

In 2025 werd het heemkringenoverleg **driemaal** georganiseerd. De reguliere overlegmomenten vonden plaats op 22 februari in Roosdaal en op 11 oktober in Affligem. Daarnaast werd op 28 juni een bijkomend overleg georganiseerd in het kader van de opmaak van het nieuwe beleidsplan.

Tijdens het overleg in **Roosdaal** lag de focus op uitwisseling:

- > 40-jarig bestaan Heemkundige Kring Gooik
- > Vormingsmoment presenteren voor publiek
- > Toelichting projectsubsidies

Het overleg in **Affligem** stond voornamelijk in het teken van kennisdeling en praktische ondersteuning:

- > Stand van zaken IOED-werking en de Culturele Erfgoedcel
- > Toelichting van Het Heemkundig Genootschap 'Van Witthem' (Beersel)
- > Migratie van de erfgoeddatabank
- > Bezoek aan het archief van de Heemkundige Kring Belledaal

Het **bijkomende overlegmoment** op 28 juni stond volledig in het teken van het beleidsplan:

- > Actieve bevraging noden, verwachtingen en prioriteiten
- > Basis voorstellen geformuleerd

3 BELEIDSPLANNING

Midden januari 2026 diende de IOED haar beleidsplan in. Eind maart 2026 moeten de beleidsplannen van de erfgoedcel en bovenlokale cultuurwerking ingediend worden bij de Vlaamse Overheid. Hieraan ging in 2025 een **beleidsplanningsproces** vooraf.

Op 21 maart vond onze **Streekdag** plaats in het Colomakasteel in Sint-Pieters-Leeuw. Al onze partners werden uitgenodigd om een namiddag samen na te denken over de werking van ZENDER. Dit was de kick-off van het beleidsplanningstraject.

Nadien werkten we intern voort aan de beleidsplannen van de IOED, Culturele erfgoedcel en Bovenlokale cultuurwerking. Op de **Raad van Bestuur** van ZENDER van juni, september en november 2025 werden de genomen stappen in de beleidsplanning voorgesteld. Ook het Dagelijks Bestuur werd tussendoor op de hoogte gebracht.

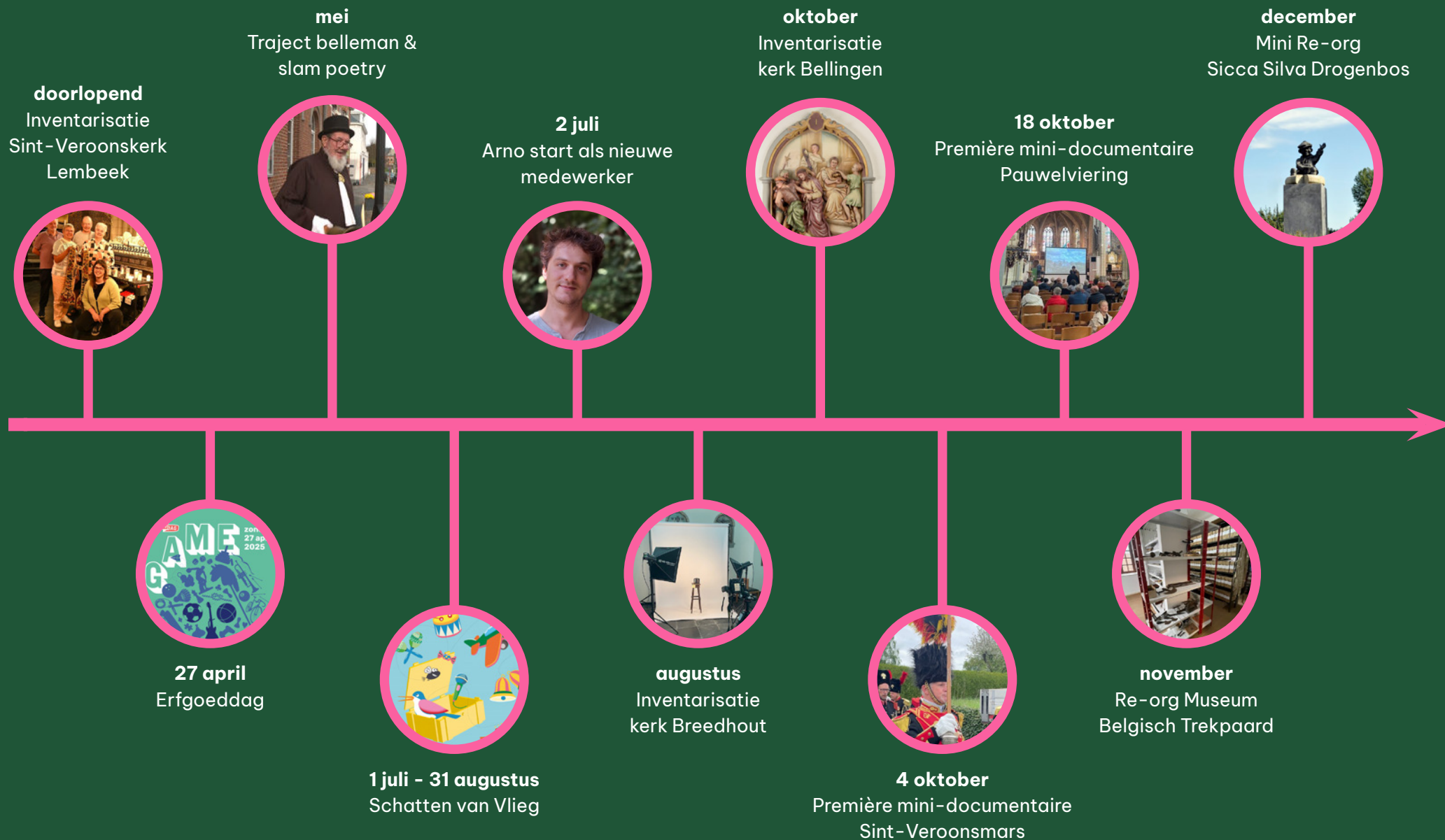
In november organiseerden we twee **brainstormmomenten**: één met de Raad van Bestuur en één met de administratie (diensthoofden, clustermanagers, algemeen directeurs...). Daarnaast vonden ook verschillende 1-op-1-gesprekken plaats.

Elke deelwerking vroeg haar partners tijdens de beleidsplanning om **input en feedback**. Zo werden de bibliothecarissen bevroegd tijdens de verbindingsdag voor bibliotheken in april en tijdens regio-bib-vergaderingen. Tijdens het regio-overleg hebben we de programmatoren van cultuur- en gemeenschapscentra en de cultuurbeleidscoördinatoren om feedback gevraagd. Ook werden de heemkringen en erfgoedambtenaren betrokken. Op de stuurgroepen van de IOED werd er input en feedback gevraagd aan de aanwezigen.

CULTURELE ERFGOEDCEL

HOOGTEPUNTEN

INLEIDING

Het jaar 2025 stond voor de Erfgoedcel ZENDER in het teken van **verdieping, versterking en toekomstgericht werken**. We bouwden verder op lopende trajecten, ondersteunden talrijke lokale initiatieven en investeerden tegelijk in structurele verankering van onze erfgoedwerking in het Pajottenland en de Zennevallei.

Via **publieksmomenten** zoals Erfgoeddag, Schatten van Vlieg en de voorstelling van mini-documentaires rond immaterieel erfgoed brachten we erfgoed op een **toegankelijke en hedendaagse manier** bij een breed publiek. **Educatieve trajecten en participatieve projecten** zorgden ervoor dat lokale tradities niet alleen zichtbaar werden, maar ook actief werden doorgegeven aan jonge generaties.

Tegelijk namen we onze rol op als **ondersteuner en begeleider van lokale erfgoedactoren**. We begeleidden inventarisatie- en RE-ORG-trajecten, ondersteunden digitalisering en volgden de migratie naar de nieuwe erfgoeddatabase actief op. Met bijzondere aandacht voor **religieus erfgoed en weescollecties** zetten we in op duurzame registratie en kwaliteitsvolle ontsluiting.

Daarnaast werd in 2025 intensief gewerkt aan de opmaak van het nieuwe **beleidsplan**. Via overlegmomenten met erfgoedambtenaren, schepenen, heemkringen en regionale partners werd een breed gedragen traject opgezet waarin noden, kansen en ambities voor de komende beleidsperiode scherp werden gesteld. Dit participatieve proces vormt een belangrijk fundament voor de verdere ontwikkeling van onze werking.

1 SUBSIDIES

In het afgelopen jaar verleenden we subsidies aan uiteenlopende erfgoedinitiatieven, zowel **projecten** als **publicaties**. Onder erfgoedprojecten verstaan we onder meer tentoonstellingen, waarderingstrajecten, initiatieven rond behoud en beheer, onderzoeksprojecten en participatieve trajecten.

Aanvragers konden, indien gewenst, rekenen op begeleiding bij het uitwerken en aanscherpen van hun subsidiedossier. Van zodra een aanvraag volledig was, werd deze voorgelegd aan een externe jury, samengesteld uit medewerkers van een andere erfgoedcel. Op basis van het uitgebrachte advies nam de Raad van Bestuur een gemotiveerde beslissing over de toekenning van de subsidies.

Voor erfgoedprojecten konden twee subsidiebedragen worden aangevraagd: €500 of €1.000. Projecten met een aanvraag van €500 dienden minimaal aan vier van negen beoordelingscriteria te voldoen, terwijl voor een subsidie van €1.000 minstens zeven van negen criteria werden vereist. Erfgoedpublicaties kwamen in aanmerking voor een vast subsidiebedrag van €300. Van het toegekende bedrag werd 80% uitbetaald in het werkjaar volgend op de toekenning; het resterende saldo volgt na indiening en goedkeuring van het verantwoordingsdossier.

Deze financiële ondersteuning maakte het mogelijk om verschillende erfgoedinitiatieven te realiseren en droeg bij aan de verdere versterking, zichtbaarheid en ontsluiting van het lokale erfgoed.

Foto: Theater 800, door Sofie Mordyck

Foto: Theater 800, door Sofie Mordyck

In 2025 werden volgende trajecten en projecten gesubsidieerd:

Pajottegem - Heemkundige kring Gooik

Boek door Ghislain Potvlieghe over Hippolyte Loret, ontwerper van het orgel in de kerk van Gooik
> €300

Pajottegem - Heemkundige kring Gooik

Restauratie + herwaardering van orgel in Sint-Niklaaskerk van Gooik
> €1000

Pajottegem - Heemkundige kring Gooik

RE-ORG: herinrichting archief
> €1000

Pajottegem - Lokaal bestuur Pajottegem

Kajak/kanotocht op de Mark van Wielantmolen tot Heetveldemolen + Educatieve vorming rond invloed Mark op het landschap
> €1000

Dilbeek - Tramsite Schepdaal

Educatieve vorming rond invloed Mark op het landschap
> €1000

Dilbeek - Tramsite Schepdaal

Conservatie-atelier
> €1000

Roosdaal - Eventus Historia

Pamel Bezet
> €1000

Roosdaal - Erfgoed Rausa

Kinderboek: Jules en Juf Marieke, quarantainevrinden
> €300

Roosdaal - Erfgoed Rausa

Brochure Erfgoeddag: Na 5 jaar Corona
> €300

Roosdaal - Erfgoed Rausa

Theatervoorstelling: Na 5 jaar corona
> €500

Drogenbos - Sicca Silva

Re-org: archief Heemkundige kring
> €1000

Sint-Pieters-Leeuw - Streekgidsen Pajottenland & Zennevallei

Open Wandelingen van 2026
> €500

2 ERFGOEDPROJECTEN

Schatten van Vlieg

In de zomer van 2025 werd in het Pajottenland en de Zennevallei opnieuw ingezet op Schatten van Vlieg. Het jaarthema **'Hoor jij wat ik hoor?'** stond centraal en nodigde kinderen en gezinnen uit om erfgoed te ontdekken via luisteren, geluid en auditieve beleving. Van 1 juli tot en met 31 augustus konden gezinnen deelnemen aan speelse schattenzoektochten verspreid over 10 gemeenten in de regio.

De Erfgoedcel ondersteunde een 10-tal activiteiten in de regio die specifiek inzetten op lokaal erfgoed en werkte hiervoor samen met **lokale besturen, erfgoedactoren en jeugddiensten**. Langs verschillende wandelroutes en locaties konden kinderen raadsels oplossen, aanwijzingen volgen en hun oren goed open zetten om het juiste codewoord te vinden en zo de schatkist te openen. Op deze manier werd erfgoed op een actieve, zintuiglijke en laagdrempelige manier ontsloten voor een jong publiek.

De Erfgoedcel bood de deelnemende partners zowel **inhoudelijke als communicatieve ondersteuning**. Daarnaast werd ook de "schat" centraal voorzien. In 2025 bestond deze uit houten fluitjes, die inhoudelijk aansloten bij het jaarthema en een tastbare herinnering vormden aan de zoektocht.

De schattenzoektochten vonden plaats in verschillende gemeenten en op uiteenlopende locaties, waaronder Dilbeek (bibliotheek en natuurgebied Wolfspuiten), Halle (toerismekantoor en stadscentrum), Sint-Pieters-Leeuw (Colomapark en Wildersportcomplex Zuum), Beersel (Kasteel van Beersel en de

bibliotheek), het Kasteel van Gaasbeek en meerdere gemeenten binnen de Jeugdregio Pajottenland (Pajottegem, Bever, Lennik en Pepingen). Binnen de Jeugdregio Pajottenland werd bovendien een gezamenlijke insteek uitgewerkt, waarbij kinderen in verschillende gemeenten op zoek konden gaan naar geluiden en klanken met een internationale invalshoek.

In 2025 werd daarnaast geïnvesteerd in een **promotiefilmpje** voor sociale media. Bij de uitwerking werd bewust gekozen voor een generieke insteek, zonder expliciete verwijzingen naar specifieke gemeenten. Hierdoor kan het filmpje door alle gemeenten binnen de regio worden ingezet en blijft het ook in de komende jaren herbruikbaar. Met deze aanpak werd ingezet op duurzame en efficiënte communicatie voor Schatten van Vlieg.

Erfgoedambassadeurs

We deden meerdere **oproepen** voor erfgoedambassadeurs via onze website en tijdens onze netwerkdag, met de vraag naar mensen die hun erfgoed en passie willen delen met de regio. We hechten veel belang aan inclusie, waardoor jong en oud worden aangesproken. Ook onze oproepen zijn hierop afgestemd.

Daarnaast verschenen er meerdere **artikels in Penzine**, waarin erfgoedambassadeurs aan het woord kwamen over hun eigen erfgoedervaringen. Om een bredere doelgroep te bereiken, werden ook contacten gelegd met de dienst Migratie en Inburgering. Zo proberen we een zo divers mogelijke groep regiobewoners te betrekken bij dit project.

3 EDUCATIE

Educatief luik expo WO II

In het kader van de tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in Sint-Pieters-Leeuw werd in 2025, in samenwerking met de dienst Toerisme en Erfgoed van Sint-Pieters-Leeuw, een **educatief luik voor kinderen** uitgewerkt. Centraal stond een speurtocht in de vorm van een paspoort, waarbij kinderen werden uitgedaagd om hun “spionagevaardigheden” in te zetten.

Aan de hand van vragen die gekoppeld waren aan de inhoud van de tentoonstelling gingen de kinderen op zoek naar antwoorden in de expo. Met behulp van markeertangen, gelinkt aan de juiste antwoorden, verzamelden ze stap voor stap de correcte letters om zo het juiste codewoord te ontcijferen. Wanneer alle antwoorden correct waren, beschikten ze over de volledige code.

Als afsluiter konden de deelnemers een foto laten nemen met een instant thermische camera, waarmee het paspoort vervolledigd werd. Op deze manier werd ingezet op een actieve, speelse en educatieve beleving van het erfgoed, afgestemd op een jong publiek.

Foto: Belleman van Lennik
JAARVERSLAG 2025

EDUCATIE

Educatieve pakketten en workshops

Traditie en moderniteit: een traject rond de belleman en slam poetry

In samenwerking met Philip Meersman – meertalig dichter, curator, moderator en doctorandus aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen – organiseerden we een **participatief traject rond de traditie van de belleman**. Het initiatief kwam er op vraag van de Gemeente Lennik, die deze lokale traditie opnieuw in de kijker wilde plaatsen.

Vanuit de Erfgoedcel ontstond het idee om de historische rol van de belleman te verbinden met een hedendaagse vorm van mondelinge expressie: **slam poetry**. Als locatie werd gekozen voor het Kasteel van Gaasbeek, waar erfgoed, geschiedenis en maatschappelijke reflectie samenkomen.

Alle leerlingen van het vijfde middelbaar van het Sint-Godelieve-Instituut namen deel aan het traject. Dit resulteerde in 5 workshops van telkens 2 uur. Zij startten met een korte rondleiding in het kasteel, waarbij niet alleen de traditie van de belleman werd toegelicht, maar ook de link werd gelegd met Marie Arconati Visconti, de laatste markiezijn en eigenaar van het kasteel. Zij schonk het domein en de collecties aan de Belgische staat en stond bekend om de politieke en intellectuele salons die zij in het kasteel organiseerde. Deze historische context vormde een brug naar slam poetry, een hedendaagse kunstvorm waarin maatschappelijke en politieke thema's vaak centraal staan.

Aansluitend volgden de leerlingen een workshop slam poetry onder begeleiding van Philip Meersman. Ter voorbereiding brachten zij een krantenartikel mee dat hen inspireerde of prikkelde. Vanuit deze actualiteit gingen de leerlingen in kleine groepjes aan de slag om een eigen tekst te schrijven. Het traject werd afgesloten met een presentatie waarbij elke groep zijn slamgedicht performde voor de andere leerlingen.

Naar aanleiding van dit traject werd bovendien een educatief pakket ontwikkeld, zodat scholen ook in de toekomst zelfstandig met het thema aan de slag kunnen gaan.

Daarnaast willen we de samenwerking met Philip Meersman verder zetten. Door het opgebouwde contact en de positieve ervaring met de workshop hopen we dit aanbod ook in de toekomst te kunnen organiseren voor andere klassen en scholen in de regio. Zo kan de koppeling tussen de traditie van de belleman, erfgoed en hedendaagse slam poetry verder worden uitgedragen.

Project ‘Geluidswandeling’ ism Heetveldemolen, Galmaarden

We bevinden ons in de voorbereidingsfase van het project **Geluidswandeling rond de Heetveldemolen in Galmaarden**. Het project, ingediend door een kunstenares die er permanent woont samen met een medekunstenaar bij Pajottenland+, onderzoekt wat er in de bodem aanwezig is, hoe we dit kunnen gebruiken en wat we eraan kunnen teruggeven. De erfgoedcel onderzoekt hoe deze kennis naar een educatief erfgoedluik op kindermaat kan worden weergegeven.

Workshop ‘Cultureel erfgoed voor Dummies’

In maart organiseerde de Erfgoedcel de workshop ‘**Cultureel erfgoed voor dummies**’ voor de tweede graad van Spronk in Lennik. Er werden 4 sessies van telkens één uur ingericht, waarbij vier klassen van het tweede middelbaar deelnamen. Tijdens deze interactieve workshop maakten de leerlingen op een toegankelijke manier kennis met de **betekenis en diversiteit van cultureel erfgoed**. Er werd ook gewerkt met onze interactieve koffer die we ook gebruiken bij ‘Buurten met Erfgoed’ om het zo luchtig en speels mogelijk te houden. De workshops werden afgesloten met een afbeelding van een Breughelschilderij, waarin de leerlingen alle soorten erfgoed konden aanduiden die ze herkenden.

EDUCATIE

Youca Day

In het kader van **YOUCA Action Day** namen we op 13 oktober 2025 met ZENDER deel aan YOUCA, waarbij **twee middelbare schoolstudenten** uit het vijfde middelbaar uit de regio een dag meedraaiden in onze werking.

We startten met een kennismaking en een voorstelling van ZENDER. Vervolgens brachten we een bezoek aan de Tramsite Schepdaal. Ter plaatse kregen de leerlingen de opdracht om aandachtig te observeren en hun indrukken, vragen en gevoelens goed te onthouden.

Terug op kantoor gingen we aan de slag met een interactieve brainstorm. Aan de hand van gerichte vragen – zoals wat hen aanspreekt in verhalen of plekken uit het verleden, wat erfgoed voor hen saai of afstandelijk maakt, en via welke formats zij leeftijdsgenoten zouden bereiken – reflecteerden ze kritisch op hun ervaring. Deze inzichten pasten ze vervolgens concreet toe op de Tramsite.

In een tweede creatieve oefening ontwierpen ze hun eigen ‘erfgoedplek’, zonder beperkingen. Ze dachten na over beleving, interactie, muziek, eten, games en andere elementen die erfgoed aantrekkelijker kunnen maken voor jongeren.

We sloten de dag af met een story challenge, waarbij de leerlingen een concept uitwerkten voor een TikTok- of Instagramstory over de Tramsite. Ze bepaalden wat bezoekers volgens hen moeten leren of ontdekken, welke beelden ze zouden filmen en hoe ze het geheel spannend of humoristisch konden maken.

De inzichten en ideeën uit deze dag werden gebundeld in een kort verslag, dat we ook bezorgden aan onze partner, de Tramsite.

Deze YOUCA-dag bood waardevolle inzichten in hoe jongeren uit het secundair onderwijs erfgoed beleven en hoe we onze werking verder kunnen afstemmen op hun leefwereld.

Foto: YOUCA day in Tramsite Schepdaal

4 ERFGOEDDAG

Erfgoeddag 2025 stond in het teken van het jaarthema ‘**Game On!**’. Net zoals in voorgaande jaren nam de Erfgoedcel een **ondersteunende en coördinerende rol** op voor de regio Pajottenland en Zennevallei. Lokale erfgoedactoren werden **begeleid bij de uitwerking van hun activiteiten** via een door de erfgoedcel georganiseerde **inspiratiesessie** en aangemoedigd om het jaarthema te vertalen naar een streekgebonden en toegankelijk programma.

Voor de communicatie werd een **regionale campagne** opgezet. De erfgoedcel zorgde voor aangepast drukwerk, een regionaal overzicht van alle activiteiten en de verspreiding van informatie via de eigen communicatiekanalen. Daarnaast werd ook de communicatie van FARO gedeeld met de betrokken partners, zodat de zichtbaarheid van Erfgoeddag in de regio werd versterkt.

Het programma bood een brede waaier van een **18-tal activiteiten** waarin spel, sport en beweging werden ingezet als invalshoek om erfgoed te beleven. Bezoekers konden deelnemen aan tentoonstellingen, speurtochten, workshops, lezingen en gezinsactiviteiten, zowel binnen als buiten en op diverse erfgoedlocaties. Erfgoeddag vond plaats in meerdere gemeenten binnen het Pajottenland en de Zennevallei, waaronder Halle, Pajottegem, Sint-Pieters-Leeuw, Lennik, Affligem, Liedekerke en Beersel, wat zorgde voor een ruime spreiding en een breed publieksbereik.

ERFGOEDDAG

Als regionale actie werd in 2025 het kaartspel **Tramtoeren** ontwikkeld als regionaal gadget voor Erfgoeddag. Het spel kwam tot stand in samenwerking met doctor in de geschiedenis Bram De Ridder, oprichter en maker van spellen bij het bedrijf Sunken Towers.

In Tramtoeren staan de boerentrans centraal die het Pajottenland en de Zennevallei vroeger met Brussel verbonden. Het spel vertrekt vanuit het historische gegeven dat deze trams tijdens de Eerste en Tweede Wereldoorlog werden ingezet voor het smokkelen van landbouwproducten richting Brussel. Door gebruik te maken van historisch beeldmateriaal (archief van het CAG) uit de verschillende ZENDER-gemeenten kreeg het spel een sterke lokale verankering.

Tramtoeren werd voorgesteld en gespeeld tijdens Erfgoeddag en is nadien op verschillende plaatsen in de regio beschikbaar, onder meer via de bibliotheken, waardoor het ook na Erfgoeddag verder kan worden ingezet als laagdrempelige erfgoedbeleving.

Foto: Tramtoeren spel

5 ERFGOEDAPP

Ook in 2025 bleef de Erfgoedapp een belangrijk instrument binnen de ondersteuning van lokale erfgoedactoren.

Expertise versterken en kennis delen

Om de eigen expertise te versterken, volgde de Erfgoedcel verschillende **vormingen** georganiseerd door FARO, waaronder workshops rond de Erfgoedapp, augmented reality, ErfgoedBeacons (18 februari) en het ontwikkelen van erfgoedspelen (20 maart).

De opgedane kennis werd vertaald naar een **laagdrempelig vormingsaanbod** binnen ZENDER Academie. Op 5 augustus organiseerden we een basissessie rond het werken met de Erfgoedapp, waarbij deelnemers vertrouwd werden gemaakt met de mogelijkheden van het platform.

Daarnaast bleven we lokale actoren begeleiden bij concrete toepassingen. Een voorbeeld hiervan is de digitale ontsluiting van Wivina 2.0.

Met deze aanpak zetten we zowel in op deskundigheidsbevordering als op praktijkgerichte ondersteuning rond digitale erfgoedontsluiting.

Wivina 2.0

Na de succesvolle lancering van Wivina 2.0 in 2023 en de inhoudelijke voorbereiding in 2024, werd in 2025 **de kinderzoektocht digitaal ontsloten via de Erfgoedapp**.

De **speurtocht** werd herwerkt tot een **interactieve beleving** op de Wivinasite in Groot-Bijgaarden. Via hun smartphone volgen kinderen een parcours en lossen ze opdrachten op met behulp van scanfuncties en interactieve “scratch”-elementen. Op speelse wijze maken ze kennis met het verhaal van Wivina en de historische context van de site.

Door de digitale vertaling werd de zoektocht hedendaagser, toegankelijker en duurzaam inzetbaar voor toekomstig gebruik. In 2025 werd het spel 51 keer geopend binnen de Erfgoedapp.

Foto: Sint-Veroonsmars Lembeek

6 MINI-DOCUMENTAIRES

Binnen het meerjarige traject van mini-documentaires die het immaterieel erfgoed van de regio in beeld brengen, werd in 2025 verder ingezet op de **zichtbaarheid en ontsluiting van erkend immaterieel erfgoed in het Pajottenland en de Zennevallei**. Na de voorbereiding waarin beeldmateriaal werd verzameld en interviews werden afgenomen, lag de focus in 2025 op de afwerking en publieke presentatie van de documentaires.

In 2025 werden **twee documentaires** publiek voorgesteld. Op **18 oktober** vond in de Sint-Veroonskerk in Lembeek de première plaats van de **documentaire over de Sint-Veroonsmars**. De film werd tweemaal vertoond en bereikte een breed lokaal publiek. Aansluitend werd een kleine tentoonstelling opgezet door vrijwilligers van de kerk, in het kader van de lopende inventarisatie van de kerkelijke collectie.

Daarnaast werd op **4 oktober 2025** in Galmaarden de **documentaire over de Pauwelviering** voorgesteld. Deze voorstelling werd gekoppeld aan een erfgoedwandeling, de inhuldiging van een infobord met QR-code, de première zelf vond plaats in de Pauwelhoeve. De documentaire belicht zowel de Pauwelviering zelf als de voorbereidende rituelen en de bredere gemeenschapswerking. De Pauwelviering is sinds 2016 opgenomen op de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed. De organisatie van de première in Galmaarden gebeurde in samenwerking met de gemeente Pajottegem, ErGoed en de Gilde van de Pauwelviering.

MINI-DOCUMENTAIRES

De documentaires maken deel uit van een bredere reeks die **verschillende erkende immateriële erfgoedpraktijken in de regio documenteert**, waaronder de Bloemencorso, de Paardenprocessie van Kester en de Sint-Antoniusvieringen. Het traject wordt gerealiseerd in samenwerking met cineast Stephan Croes (Croes Wood & Images VOF).

Na de voorstellingen worden de documentaires **duurzaam ontsloten** via de website van Cultuurregio ZENDER en via YouTube, evenals via de communicatiekanalen van de betrokken partners. De documentaire over de Sint-Veroonsmars werd ondertussen meer dan 1.500 keer bekeken; de documentaire over de Pauwelviering bereikte reeds meer dan 250 weergaven. Deze cijfers tonen aan dat de films ook na de première een blijvend en groeiend publiek bereiken.

7 BREED NETWERK

In 2025 vertegenwoordigden en verankerden we de Erfgoedcel in brede netwerken en andere sectoren in de regio en in Vlaanderen.

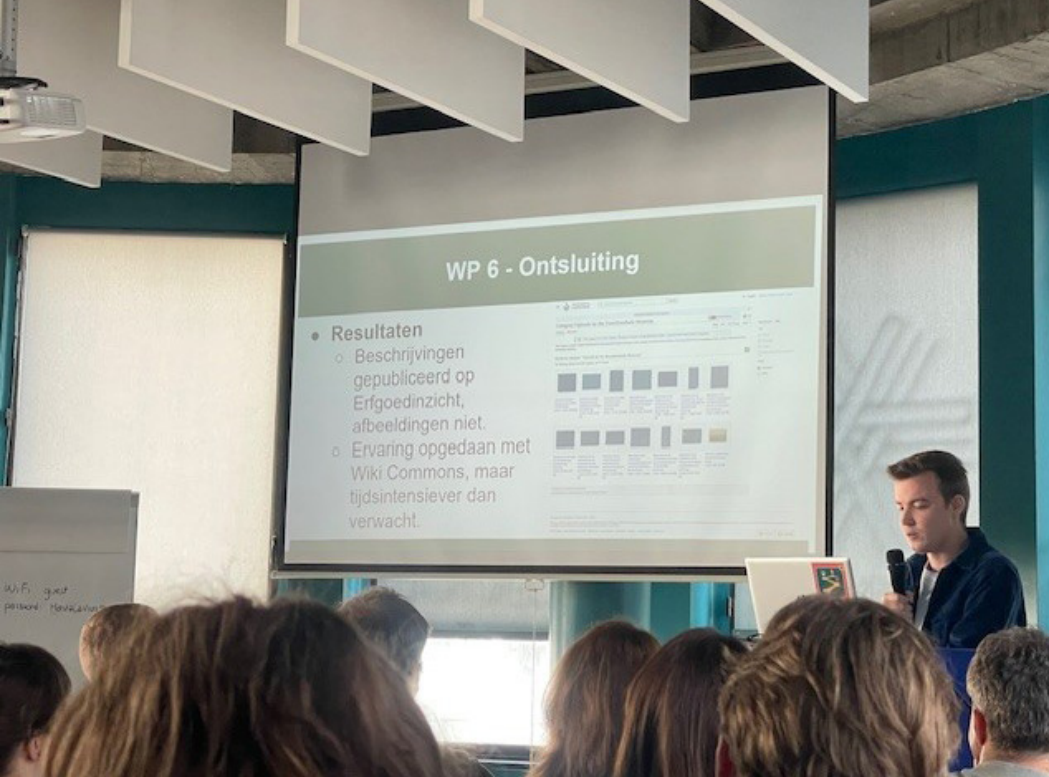
Vertegenwoordiging in andere organisaties

ZENDER is vertegenwoordigd in de **bestuursraden en projecten** van Den Ast te Halle, Archeduc, Tourisme PZ,... ZENDER maakt deel uit van de PG van Pajottenland + (LEADER-werking).

Deelname aan collegagroepen

De Erfgoedcel nam deel aan verschillende **collegagroepen, overlegmomenten en netwerkevents binnen de erfgoedsector**. Via deze netwerken blijven we op de hoogte van beleidsontwikkelingen, digitale trajecten en beleidsmatige evoluties, en dragen we actief bij aan sectorbrede afstemming.

- > Erfgoedcellenoverleg (FARO)
- > Collegagroep Digitaal (FARO)
- > Collegagroep Digitale Collectieregistratie (FARO & Meemoo)
- > Collegagroep Participatie (FARO)
- > Trefdag FAAM (Departement Cultuur, Jeugd en Media)
- > Samen Sterker - Inspiratiedag Intergemeentelijk Samenwerken (Departement Cultuur, Jeugd en Media)
- > Lerend Netwerk Immaterieel Erfgoed – ‘Van alle domeinen thuis’ (Werkplaats immaterieel erfgoed)
- > Het Groot Onderhoud (FARO)
- > Trefdag Religieus Erfgoed (PARCUM)

BREED NETWERK

25 jaar erfgoedcellen

In 2025 vierden de Vlaamse Erfgoedcellen hun **25-jarig bestaan**. In dat kader werd een ketting van waardering opgezet, waarbij elke erfgoedcel een collega bezocht om inspirerende projecten en sterke praktijken uit te wisselen.

ZENDER ging op bezoek bij **Erfgoed Vlaamse Ardennen (Variant)**. We maakten er kennis met het LEADER-project Rond de kerktoren, waarin samen met lokale besturen, kerkbesturen en bewoners wordt gezocht naar nieuwe invullingen voor dorpskerken. Ook het kerkdepot voor religieuze objecten en verschillende toepassingen binnen de Erfgoedapp boden waardevolle inspiratie rond herbestemming, depotwerking en digitale ontsluiting.

Daarnaast ontvingen we zelf de collega's van **Erfgoed Zuidwest**. Tijdens een overlegmoment wisselden we ervaringen uit rond werking en projecten. We namen hen mee naar het depot van Den Ast, waar eerder een intensief re-org werd uitgevoerd, en bekeken samen de mini-documentaire over de Sint-Veroonsmars. De dag werd afgesloten met een rondleiding in Brouwerij Boon, waarbij de Geuze als erkend immaterieel erfgoed in zijn lokale context werd toegelicht.

Foto: Bezoek aan Variant

Foto: Bezoek van Zuidwest

Foto: Depot Museum van het Belgisch trekpaard

8 BEWAREN EN BORGEN

RE-ORG

In 2025 werd het overleg met de heemkring van Gooik opgestart in functie van de herorganisatie en de geplande verhuis naar hun nieuwe lokalen. Tijdens verschillende gesprekken werden aanbevelingen geformuleerd rond de praktische organisatie van het archief en de collectie. Daarnaast boden we ondersteuning bij het opstellen van een collectieplan en formuleerden we richtlijnen voor het omgaan met toekomstige schenkingen. Ook werd advies gegeven over een duurzaam en consistent nummeringssysteem voor hun archiefbestand.

Het **Re-org traject bij het Museum van het Belgisch Trekpaard** werd in 2025 opnieuw opgenomen. Gedurende een intensieve werkperiode van één maand werd verder gebouwd op het eerder gestarte traject. De museumobjecten in het depot werden verder geïnventariseerd en ook het archief werd opnieuw onder handen genomen en geoptimaliseerd. Momenteel zijn alle depotobjecten opgenomen in de inventaris; de registratie van de objecten in de tentoonstellingszalen volgt nog. In de zomer van 2026 wordt dit traject verdergezet op locatie. De volledige inventaris zal op termijn ontsloten worden via de Erfgoeddatabank.

Ook **Heemkring Sicca Silva uit Drogenbos** nam contact op met de vraag hoe zij hun ingelijste werken op een correcte en duurzame manier kunnen bewaren. Na advies werd beslist om een kleinschalig **“mini Re-org”-traject** op te starten. Tijdens twee intensieve werkdagen werden 140 ingelijste werken professioneel gefotografeerd, correct verpakt volgens de geldende bewaarnormen en ondergebracht in een geschikte opslagkast. De werken werden eveneens genummerd volgens een consistente methodiek. De beeldbestanden worden momenteel nabewerkt (onder meer lichtcorrectie en optimalisatie) door een vrijwilliger, waarna ze aan de heemkring worden bezorgd.

BEWAREN EN BORGEN

Weg van God

Binnen het project Weg van God **adviseren en begeleiden we kerkfabrieken en gemeentebesturen bij het inventariseren, documenteren, ontsluiten en waarderen van het roerend religieus erfgoed.**

In 2025 werd het inventarisatietraject in **de kerk van Breedhout** verdergezet. Tijdens een bijkomende werkdag werd de bestaande inventaris aangevuld en verfijnd. In totaal werden hier 330 objecten geregistreerd.

Ook in **de Sint-Veronuskerk in Lembeek** loopt het traject onverminderd verder. Zeven vrijwilligers zijn er wekelijks, elke dinsdagvoormiddag, actief aan de slag met de inventarisatie, met ondersteuning en begeleiding vanuit de erfgoedcel. In 2025 werden in Lembeek in totaal 750 objecten geïnventariseerd.

Tijdens het inventarisatietraject werden verschillende opmerkelijke stukken religieus textiel (her)ontdekt. De vrijwilligers namen zelf het initiatief om deze stukken te presenteren in een kleinschalige tentoonstelling. Deze werd gekoppeld aan de voorstelling van de mini-documentaire over de Sint-Veroonsprocessie, waardoor inventarisatie, erfgoedbeleving en publiekswerking op een mooie manier samenkwamen.

Daarnaast werd een intensief inventarisatietraject uitgevoerd in de kerk van Bellingen. De volledige inboedel werd systematisch geregistreerd: alle objecten werden beschreven, opgemeten, genummerd en professioneel gefotografeerd. Bijzondere kenmerken

Foto: vrijwilligers in Lembeek

Foto: inventarisatie kerk Breedhout

zoals merken en handtekeningen werden afzonderlijk gedocumenteerd. In totaal werden 219 objecten verwerkt. De beeldbestanden worden nadien door vrijwilligers verder nabewerkt.

De ingevoerde inventarisgegevens kunnen voorlopig nog niet worden opgeladen in de online databank, aangezien nieuwe collecties pas vanaf 2026 kunnen worden aangemaakt.

We volgen bovendien actief, via PARCUM en de ingediende kerkenbeleidsplannen, de te herbestemmen kerken in de regio op. Aangezien inventarisatie een cruciale eerste stap vormt binnen een herbestemmingstraject, worden sommige kerken prioritair behandeld. Op basis van de beleidsplannen plannen we toekomstige inventarisaties gefaseerd in, rekening houdend met de mate van urgentie.

Tot slot werden in 2025 de eerste contacten gelegd met het oog op de inventarisatie van de resterende kerken in Lennik, als voorbereiding op toekomstige trajecten.

Consulentschap lokale actoren en advies lokale projecten

Vanuit de gemeente Pepingen werd de vraag gesteld om in gesprek te gaan met een **private verzamelaar** die een zolder vol waardevolle erfgoedstukken bezit. Een eerste plaatsbezoek werd uitgevoerd, waarbij we met de verzamelaar in gesprek gingen over zijn collectie. Daarnaast legden we het vraagstuk voor aan onze collega's van het Centrum voor Agrarisch Erfgoed (CAG) om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om deze waardevolle objecten te bewaren, te ontsluiten of te documenteren vanuit de erfgoedcel.

Daarnaast gaven we aan verschillende erfgoedverenigingen en instellingen **advies op maat rond collectiebeheer, digitalisering en registratie**. Zo kwam er vanuit Histories de vraag om samen op zoek te gaan naar een nieuwe thuis voor de reuzen van Bodegem. Deze zoektocht is momenteel nog lopende. Verschillende heemkringen stelden vragen rond het digitaliseren van dia-collecties en het duurzaam bewaren van digitaal materiaal.

Ook vragen rond het gebruik van de erfgoeddatabank van meemoo werden verder opgevolgd, waarbij we lokale actoren begeleiden in het correct registreren en duurzaam archiveren van hun digitaal erfgoed.

Met dit consulentschap zetten we in op gerichte ondersteuning, kennisdeling en duurzame versterking van het lokale erfgoedveld.

Opstart borging Drogoprocessie

De **Heemkundige Kring Bellingahaim** organiseert jaarlijks de **Drogoprocessie in Pepingen**. De laatste jaren merken zij een daling in zowel het aantal vrijwilligers als het aantal toeschouwers. Om deze belangrijke lokale traditie te helpen behouden, werd Zender aangesproken voor ondersteuning.

In een eerste gesprek werden concrete stappen besproken om de betrokkenheid te vergroten. Zo zullen de lokale scholen worden aangesproken en wordt er een creatieve wedstrijd voor kinderen georganiseerd om hen actief bij de processie te betrekken. Daarnaast werd gepland dat begin 2026 een gesprek plaatsvindt met een leerkracht geschiedenis van de lokale school om hem als partner mee aan boord te krijgen.

Deze initiatieven hebben als doel de continuïteit en het draagvlak van de Drogoprocessie te versterken en de band tussen de traditie en de jongere generatie te vergroten.

Uitleendienst

We blijven onze rol vervullen als **regionaal uitleenpunt van de Centrale Uitleendienst van FARO**. In 2025 werden vier materialen uitgeleend, waaronder een museumstofzuiger, dataloggers en een tafelstatief. Zo ondersteunen we lokale erfgoedactoren concreet bij behoud, registratie en collectiezorg.

Daarnaast beschikken we over een eigen uitleenaanbod. In 2025 werd dit verder uitgebreid met de aankoop van een bijkomende A3-scanner, waardoor we nog beter kunnen inspelen op vragen rond digitalisering.

De A3-flatbedscanner blijft bovendien in permanente bruikleen bij Stadsmuseum Den AST in Halle, waar vrijwilligers, onderzoekers en medewerkers deze inzetten voor de digitalisering van kranten en andere erfgoedcollecties.

Foto: meemoo

Erfgoeddatabank

In 2025 namen we een actieve rol op in de **opvolging van de nieuwe erfgoeddatabank en de migratie van collecties uit het voormalige Erfgoedplus**. Binnen onze regio gaat het om 28 collecties die oorspronkelijk via Erfgoedplus werden geregistreerd.

De migratie naar de nieuwe databankomgeving kan echter enkel worden afgerond wanneer de betrokken collectiehouder het proces actief opvolgt en bevestigt. Zolang dit niet gebeurt, blijven deze collecties onzichtbaar in de nieuwe erfgoeddatabank. Momenteel worden 19 van deze collecties beschouwd als weescollecties, wat betekent dat er geen actieve opvolging door een collectiehouder plaatsvindt.

We zetten actief in op het opsporen en contacteren van collectiehouders om hen te begeleiden bij het migratieproces. Dit omvat het actualiseren van contactgegevens, het verduidelijken van verantwoordelijkheden en het ondersteunen bij de technische stappen binnen de nieuwe omgeving. Dit traject verloopt niet altijd vlot, onder meer door stopgezette verenigingswerkingen, beperkte digitale draagkracht of onduidelijkheid rond eigenaarschap.

Daarnaast fungeren we als brug tussen meemoo en lokale actoren om het migratieproces zo zorgvuldig en kwaliteitsvol mogelijk te laten verlopen. We ondersteunen onder meer religieuze inventarisaties en collecties zoals het Museum van het Belgisch Trekpaard bij het correct doorlopen van de overgang naar het nieuwe systeem.

Om het risico op blijvende onzichtbaarheid of verlies van digitale erfgoedgegevens te beperken, onderzoeken we tevens de mogelijkheid om zelf als gebruiker in te stappen in de erfgoeddatabank. Op die manier zouden weescollecties tijdelijk onder onze verantwoordelijkheid kunnen worden opgenomen, zodat hun digitale registratie zichtbaar en duurzaam verankerd blijft.

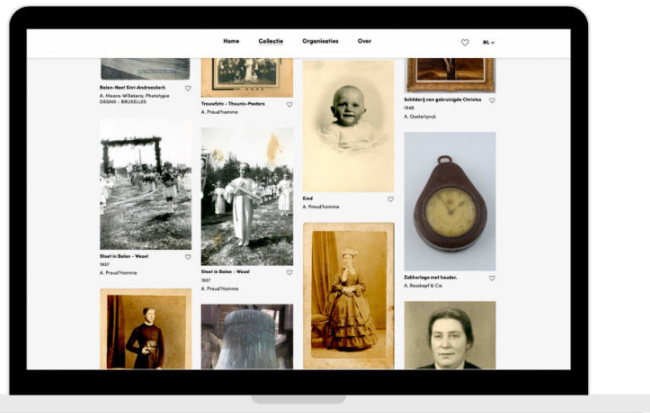

Foto: meemoo

Foto: Erfgoedplus, Eddy Daniels

IOED

HOOGTEPUNTEN

voorjaar
Kapelinventarisatie
Galmaarden

23-25 mei
Archeologiedagen

10 juli
Inhuldiging QR-codes
Halle

oktober
Kapelinventarisatie
Ternat

december
Goedkeuring
beleidsplannen

mei
Archeologiemaand
Dilbeek

11 juni
Stuurgroep

14 september
Open Monumentendag

9 oktober
Stuurgroep

INLEIDING

IOED ZENDER bleef zoals de jaren voordien de **betrouwbare partner en het klankbord** voor de aangesloten besturen voor alles wat het onroerend erfgoed betreft. Onze **adviesverlening en expertise in lokale dossiers**, waarbij we omgevingsambtenaren, architecten en bouwheren ondersteunden bij de beoordeling van omgevingsvergunningen, bleef een belangrijke kernopdracht. Daarnaast vonden er twee **kapelinventarisaties** plaats in de gemeente Ternat en deelgemeente Galmaarden (Pajottegem). Ook hadden we een ondersteunende, inspirerende en uitvoerende rol in de **publiekswerking** met betrekking tot onroerend erfgoed. Voor **Open Monumentendag** namen we de regionale coördinatie op ons. In mei organiseerden we samen met de gemeente Dilbeek tal van activiteiten in functie van **Archeologiedagen**. In de stad Halle huldigden we 55 bordjes met **QR-code** in die linken naar de inventaris onroerend erfgoed en naast de betreffende kapellen werden geplaatst. Wat de **kerkenbeleidsplannen** betreft, hebben we overleg gefaciliteerd tussen de verschillende betrokken partijen, alsook de gemeenten geïnspireerd en geïnformeerd.

Bovenal was 2025 het jaar waarin we ons nieuw **beleidsplan** voor de periode 2027-2032 hebben opgemaakt. Het was een intense periode waarin er diverse overlegmomenten (bijvoorbeeld de Streekdag) voor bevragingen en feedback werden georganiseerd. Er zijn heel wat werkuren gespendeerd aan het opstellen en herschrijven van de doelstellingen, actiepunten en gevraagde bijlagen. Op de valreep moesten we bovendien onze meerjarenbegroting aanpassen en de gemeentes overtuigen van een nog hogere bijdrage door het uittreden van de gemeente Dilbeek vanaf de nieuwe beleidsperiode.

1 ADVIESVERLENING

(Pre)adviezen

Het **ondersteunen** van stedenbouwkundig ambtenaren, bouwheren, ontwikkelaars en architecten bij het verbouwen van (niet-beschermd) bouwkundig erfgoed blijft een belangrijke focus van IOED ZENDER. We proberen de stedenbouwkundige diensten dan ook aan te moedigen om ons te betrekken bij allerhande vragen rond erfgoed. Waar mogelijk proberen we een plaatsbezoek te organiseren, zodat we een zo duidelijk mogelijk beeld krijgen van het onroerende erfgoed. We kunnen zo duidelijke richtlijnen meegeven tijdens de ontwerpfase, zoals de te bewaren elementen e.d. Op deze manier werken we aan een vlotte dienstverlening van omgevingsvergunning.

Naast verschillende informatievragen (meestal van eigenaars, architecten of kandidaat-kopers) werden er in 2025 **89 formele adviezen** opgesteld (waarvan 45 preadviezen) naar aanleiding van geplande verbouwingen of ingrepen in erfgoed.

De meeste adviezen werden uitgebracht voor Dilbeek (29), gevolgd door Sint-Pieters-Leeuw (18), Pajottegem (10), Roosdaal (9), Lennik (8), Ternat (4), Pepingen (2) en Bever (1). Het grote verschil tussen de gemeenten is vooral te verklaren doordat enkel voor Dilbeek en Sint-Pieters-Leeuw een geüpdatete inventaris bouwkundig erfgoed bestaat.

Verder profileert de IOED zich als **laagdrempelig aanspreekpunt voor gemeenten, maar ook voor burgers en architecten** rond allerlei vragen rond onroerend erfgoed. Deze vragen zijn heel breed en lopen uiteen van vragen over toevalvondsten, metaaldetectie, mogelijkheden voor subsidies, welke werken zijn toegestaan aan onroerend erfgoed, (storm)schade aan erfgoed... Verder nemen we op aanvraag deel aan **werkgroepen en overleg** (zoals naar aanleiding van een herbestemming of een beheersplan).

Vooroverleg

We stimuleren zoveel mogelijk **vooroverleg**, bij voorkeur ter plaatse, in aanwezigheid van bouwheer, architect en omgevingsambtenaar. Tijdens dit vooroverleg kunnen dan aandachtspunten en bekommernissen worden meegegeven of kunnen bepaalde ingrepen afgetoetst worden. In sommige gevallen wordt hiervoor een formeel preadvies opgesteld waarin duidelijk de erfgoedwaarden worden opgesomd en wordt aangegeven welke erfgoedelementen dienen bewaard en/of geherwaardeerd te worden. We proberen de drempel zo laag mogelijk te houden zodat IOED ZENDER aanspreekbaar is voor zowel gemeentebesturen als eigenaars voor advies over bepaalde ingrepen. In 2025 werden er in totaal **45 formele preadviezen, plaatsbezoeken en overleggen** plaats.

2 INVENTARISEREN

Inventaris Onroerend Erfgoed

In 2025 zijn er geen nieuwe erfgoedobjecten toegevoegd van onze aangesloten gemeenten op de inventaris onroerend erfgoed. Wel zijn er enkele **wijzigingen** doorgevoerd op basis van binnengekomen meldingen (bijvoorbeeld via de inventaris onroerend erfgoed). De gemeenten Ternat en Bever hebben de overname van het beheer van de inventaris onroerend erfgoed niet tijdig rond gekregen in 2025. Voor beide gemeenten is de onboardingsprocedure opgestart in 2026.

De invoer van de waardevolle kapellen van Galmaarden op de inventaris onroerend erfgoed werd uitgesteld omwille van de onduidelijkheden rond de rechtsgevolgen voor privé-eigenaars.

Bouwkundig erfgoed Galmaarden

Dit inventarisatietraject werd opgestart, maar stopgezet op vraag van de gemeente. Er werd reeds een **vooronderzoek** gedaan op basis van het kadaster, Google Streetview, literatuur en een kort veldonderzoek. Omwille van de onduidelijkheden omtrent de juridische gevolgen van deze inventarisatie voor privé-eigenaars zette de gemeente Pajottegem dit project 'on hold'.

Foto: kapel in Ternat

Foto: kapel in Galmaarden, met vrijwilliger Peggy

Inventarisatie kapellen

Pajottegem (Galmaarden)

In de eerste helft van 2025 vond de **kapelinventarisatie** in Galmaarden plaats (voor de deelgemeenten Gooik en Herne gebeurde dit al eerder). Op basis van een veldinventarisatie en historisch onderzoek werden er **116 fiches** opgesteld van kapellen, gevelniskapellen en kruislieveheren. Zoals bij voorgaande kapelinventarisaties, bestaat zo'n fiche uit de basisgegevens, architecturale beschrijving, historische en recente foto's, huidige bouwfysische toestand, de landschappelijke context, de waardebeoordeling en een korte bibliografie. Een vrijwilliger hielp mee met de veldinventarisatie.

Na de afronding van de inventarisatie werd een dossier opgesteld om de **56 meest waardevolle kapellen** te laten erkennen door de provincie Vlaams-Brabant. Omwille van de wijzigingen van het subsidiereglement van de provincie werd dit dossier niet ingediend (aangezien dit niet meer van toepassing is in het vernieuwde reglement).

Ternat

Het **inventarisatietraject** van de kapellen in Ternat dat in 2024 werd opgestart, is verder uitgewerkt. Op basis van verschillende veldinventarisaties en historisch onderzoek werden er **61 fiches** opgesteld van kapellen, gevelniskapellen en kruislieveheren. De fiches werden uitgewerkt in onze accesdatabank, zoals hierboven reeds beschreven. In 2026 zullen de waardevolle kapellen

INVENTARISEREN

goedgekeurd worden op het college en ingevoerd op de inventaris onroerend erfgoed.

Bever

De inventarisatie werd uitgesteld naar het voorjaar van 2026 op vraag van de gemeente. Het project werd wel reeds aangekondigd in het infoblad van de gemeente in december 2025.

Centrale Archeologische Inventaris

Op basis van de CAI werd er per aangesloten gemeente een **interne inventaris** opgemaakt om zicht te krijgen op de archeologische sites en vondsten.

Funerair erfgoed

Er werd geen begraafplaats geïnterpreteerd. Wel gaven we **advies** aan de gemeente Ternat met betrekking tot het instorten van de waardevolle muur van de begraafplaats van Ternat, waarvoor eerder reeds een beheerplan was opgesteld door IOED ZENDER.

Foto: Inspiratiedag Toekomst Parochiekerken

3 KERKENBELEIDSPANNEN **ZEN DCR**

De kerkenbeleidsplannen stonden centraal in 2025, de puzzel werd gelegd en beslist welke kerken in de toekomst een **her- of nevenbestemming** zullen krijgen. De meeste gemeenten hebben dit jaar dan ook nog niet specifiek ingezet op de uitvoering van her- of nevenbestemmingen. Enkel de gemeente Sint-Pieters-Leeuw zit hiervoor al in een vergevorderd stadium. Zo werden in 2025 de werken van de **kerk in Ruisbroek** verdergezet. Als IOED gaven we hierbij de afgelopen jaren verschillende keren **advies** en dit resulteerde in een werfbezoek op 22 september. Eveneens is de werf van de **Sint Pieter-in-Bandenkerk** opgestart. Ons advies werd regelmatig ingewonnen voor zowel de bouwkundige werken als de omgeving.

In 2024 hebben we mee de nevenbestemming van de **Sint-Martinuskerk in Kester** opgevolgd, maar door de fusie van Pajottegem staat dit project 'on hold'.

Op 18 september 2025 hebben we deelgenomen aan de **inspiratiedag Toekomst Parochiekerken** in Kortrijk. Op deze dag lag er een focus op de participatie van de lokale gemeenschap bij neven- of herbestemmingstrajecten.

In de begeleiding van de gemeenten bij de opmaak van het kerkenbeleidsplan hebben we de besturen ook **geïnspireerd en geïnformeerd** in het kader van een nieuwe bestemming.

We hebben alle aangesloten gemeenten op de hoogte gehouden van de te nemen stappen, het nut van het kerkenbeleidsplan en de gevolgen met betrekking tot subsidies. Op vraag van de gemeente- en kerkbesturen hebben we hen begeleid bij de opmaak van de **toekomstvisie** van hun kerken. Meer bepaald hebben we vergaderingen georganiseerd, de juiste partners betrokken, geïnspireerd, geïnformeerd en het erfgoedluik mee helpen uitschrijven. Specifiek hebben we ondersteuning geboden bij de Stad Halle en de gemeenten Affligem, Pepingen, Ternat en Bever. Om alles in goede banen te leiden hebben we regelmatig overleg gehad met PARCUM/Platform Toekomst Parochiekerken.

Verder hebben we intern bijgehouden hoe de toekomst van de kerken er in onze regio uit gaat zien om een zicht te hebben op de kerken die een neven- of herbestemming krijgen.

Foto: Inspiratiedag Toekomst Parochiekerken, Stefan Dewickere

4 PUBLIEKSWERKING

Open Monumentendag

Op **14 september** vond de 37ste editie van Open Monumentendag plaats. IOED ZENDER nam opnieuw de rol van **regiocoördinator** op zich voor de regio Pajottenland & Zennevallei. Hierbij stimuleerden we actoren zoals onze aangesloten gemeenten, heemkringen, museums,... een activiteit te organiseren, we polsten of er al ideeën waren en we stelden voor om een inspiratiemoment te organiseren. Onze actoren hadden geen nood aan een inspiratiemoment; ze hadden zelf al concrete ideeën voor hun activiteit(en). We ondersteunden onze actoren in de communicatie en alle deadlines. De georganiseerde activiteiten werden wijd verspreid via onze kanalen zoals onze maandelijkse nieuwsbrief en sociale media (Facebook en Instagram). We hebben posts gemaakt van iedere gemeente en/of stad zodat de organisatoren dit zelf konden delen. Deze posts werden opgemaakt met behulp van de sjablonen van Herita.

Om de kenbaarheid te vergroten hebben we vóór Open Monumenten Dag een **persbericht** verstuurd met de activiteit. Na het evenement hebben we een tweede persbericht verstuurd als terugblik. We stonden ook in voor het **registreren van de activiteiten** via de website van openmonumentendag.be en personaliseerden de bestaande campagneposters voor enkele van de organisatoren. Op Open Monumentendag zelf zijn we langs geweest bij verschillende activiteiten en hebben story's gedeeld via sociale media.

In totaal vonden er **27 activiteiten** plaats in 8 verschillende gemeenten uit onze regio, die samen meer dan 8300 bezoekers aantrokken.

Foto: Tramsite Schepdaal

Foto: Abdij van Affligem
JAARVERSLAG 2025

PUBLIEKSWERKING

Archeologiedagen

In 2025 hebben we i.s.m. de provincie Vlaams-Brabant en de gemeente Dilbeek een **archeologiemaand** georganiseerd. De organisatie van de archeologiemaand is tot stand gekomen toen de provincie met de vraag kwam om een **archeologische kijkkast** te plaatsen in de bibliotheek van Dilbeek.

In 2015 zijn er opgravingen gebeurd op een terrein in Wolsemveld waarbij een Romeinse villa is blootgelegd. In de periode van 2015-2024 is er onderzoek uitgevoerd en in 2024 zijn de vondsten ondergebracht in het Onroerend Erfgoeddepot Vlaams-Brabant. Zo ontstond het idee om dit te koppelen aan de archeologiedagen en er verschillende randactiviteiten rond te organiseren om de mensen tot in de bibliotheek te krijgen.

Drie dagen vonden we echter te beperkt omdat we een bredere doelgroep wilden bereiken. Samen met de gemeente hebben we een heel programma uitgewerkt van o.a. lezingen, workshops, een zoektocht in de bibliotheek en een voorstelling van een film. Verschillende vondsten, die werden gevonden door een metaaldetectorist, werden eveneens voor de eerste keer tentoongesteld aan het grote publiek.

Archeoloog Tim Clerbaut gaf een **lezing** over de 'Romeinse villa Dilbeek'. Hij kaartte onder andere aan wat dit heeft betekend voor de regio maar ook voor Vlaanderen. Specifieker ging hij in op de bouwkeraamiek. Deze lezing is doorgegaan in de bibliotheek van Dilbeek, waar ook de vondsten tentoongesteld werden. Er was slechts plaats voor 40 personen, waardoor we hebben gewerkt met reservaties. De lezing was snel volzet en er kwam veel positieve

Foto: Archeologiemaand bibliotheek Dilbeek, Matthias Vanhamme

Foto: Workshop Romeinse maskers, Archeologiedagen, Lander Loeckx

PUBLIEKSWERKING

respons. Daarom vond de lezing een tweede keer plaats in juni.

In samenwerking met AVANSA werd een **workshop** georganiseerd 'Maak je eigen Romeins masker' en in samenwerking met Ondersteboven kon je een Romeins olielampje maken.

Om dit allemaal mogelijk te maken hebben we een **subsidie-aanvraag** gedaan voor Erfgoedprojecten van de provincie Vlaams-Brabant. We hebben dit breed gecommuniceerd via onze kanalen (Sociale Media, nieuwsbrief, ...), de krant en het infoblad van Dilbeek.

Tijdens deze maand toonden verschillende leerkrachten hun interesse om een bezoek te brengen in de bibliotheek. Er kwamen ook veel jongeren tussen de 18 en 25 jaar naar de workshop, wat ons aangenaam verrastte. Dit is namelijk een doelgroep die meestal moeilijk te bereiken is. Door de interesse van de leerkrachten wensen we de komende jaren bij het organiseren van de Archeologiedagen ook de **scholen en de leerkrachten te betrekken**.

Maak kennis
met het
verleden onder
je voeten

ARCHEOLOGIE DAGEN

Volg ons via   Archeologiedagen
voor de laatste updates!

Info en programma: www.archeologiedagen.be

PUBLIEKSWERKING

QR-codes

Eind 2024 werden reeds een groot aantal **waardevolle kapellen** toegevoegd aan de **wetenschappelijke inventaris onroerend erfgoed**. Begin 2025 kwamen er nog enkele fiches bij en werd de feedback van het agentschap Onroerend Erfgoed op de volledige set verwerkt.

Als vervolg op de kapelinventarisatie in Halle en de toevoeging/aanpassingen van fiches in de inventaris onroerend erfgoed, werden **55 bordjes met QR-codes** geplaatst bij de betreffende kapellen. Deze QR-codes linken naar de inventaris onroerend erfgoed.

De bordjes werden ingehuldigd op een **persmoment** op 10 juli. Het project werd ook gepromoot via de sociale media van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Als afsluiting van het project werd een bijdrage over dit volledige project gepubliceerd door IOED ZENDER in de M&L-krant van het tijdschrift Monumenten & Landschappen.

Foto: kapel Halle

Foto: kapel halle

5 BREED NETWERK

Stuurgroep

Om onze schepenen, omgevingsambtenaren en cultuur- en erfgoedambtenaren te ondersteunen organiseren we tweemaal per jaar een overleg met onze **stuurgroep**. Alle nieuwigheden met betrekking tot onroerend erfgoed worden hier besproken. Dit jaar vonden deze vergaderingen plaats op 11 juni en 9 oktober en ze stonden voornamelijk in het teken van ons beleidsplan 2027-2032. Als er belangrijke veranderingen of nieuwigheden zijn m.b.t. regel- of wetgeving, dan informeren we iedereen op dit overleg, maar ook via mail of via onze nieuwsbrief.

Samenwerkingen en vertegenwoordiging

Streekorganisaties

IOED ZENDER is vertegenwoordigd in de **LAG** van Pajottenland+ (LEADER-werking) en neemt deel aan de algemene vergaderingen van **Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei**. In de LAG worden jaarlijks subsidieaanvragen voorgelegd met betrekking tot onroerend erfgoed, zoals herbestemmingen van kerken, renovatiewerken van waardevolle gebouwen e.d. Dit is een goede manier om een vinger aan de pols te houden voor geplande werken, bezorgdheden, problematieken m.b.t. ons werkingsgebied. Het is ook zeer nuttig dat IOED ZENDER zetelt in de algemene vergaderingen van RLPZ. Zo worden we steeds op de hoogte gebracht bij de lopende en nieuwe projecten met betrekking tot het landschap.

Cultuurregio ZENDER

We hebben een wekelijks **teamoverleg** met alle medewerkers van ZENDER. Hierdoor zijn we goed op de hoogte van de verschillende projecten binnen elke deelwerking en delen we waar nodig onze expertise.

Netwerk Onroerend Erfgoed

De IOED was aanwezig op het **overleg** met het Netwerk Onroerend Erfgoed op 21 november in Hemiksem. Op het overleg van 21 maart konden we niet aanwezig zijn, aangezien onze Streekdag ook op deze dag plaatsvond.

Agentschap Onroerend Erfgoed

In functie van ons beleidsplan was er een overleg op 7 oktober met de **erfgoedconsulenten archeologie**.

Er werden verschillende vragen van gemeenten doorgestuurd naar de erfgoedconsulenten van het agentschap Onroerend Erfgoed met betrekking tot beschermd erfgoed.

Er was een overleg over de restanten van de voormalige burcht van Gooik met erfgoedconsulent archeologie op 25 augustus. Het overleg ging over de bewaringstoestand en de ontsluitingsmogelijkheden.

Foto: inspectie kapel Halle

BREED NETWERK

We namen deel aan de **klankbordgroep** ‘inventariseren en vaststellen’ van het agentschap Onroerend Erfgoed op 3 april en 2 oktober om op de hoogte te blijven van alle nieuwigheden met betrekking tot de inventaris en om te kunnen bijleren uit praktijkvoorbeelden.

IOED's Vlaams-Brabant & provincie

In 2024 werd een **werkgroep** rond niet-geïnteriseerd erfgoed opgericht met alle IOED's uit Vlaams-Brabant, alsook de dienst Erfgoed van de provincie Vlaams-Brabant. In 2025 vonden verschillende **overleggen** plaats.

Er werd besloten om in 2026 een **studiedag** rond dit thema te organiseren.

Dienst Erfgoed Vlaams-Brabant en Monumentenwacht Vlaams-Brabant

We hebben een nauw contact met de dienst **Erfgoed en Monumentenwacht** van de provincie. Bij vragen over onder andere het (vernieuwde) subsidiereglement kunnen we steeds bij hen terecht.

ERF (Erfgoedstichting Vlaams-Brabant)

Om de restauratie van de **Ter Lindenkapel in Pepingen**, in beheer van ERF, te bekostigen werd gebrainstormd met ZENDER, vzw Kunst in Pepingen en de gemeente. Tijdens de overleggen werd de stand van zaken van de restauratie meegedeeld door ERF en werd nagedacht over een **kunstproject**. Om de werking van ERF beter te kennen en de contacten te verbeteren, namen we deel aan de ERFwerfdag in Asse op 13 juni.

BOVENLOKALE CULTUURWERKING

HOOGTEPUNTEN

februari
Nieuwe editie van
Zenne op Toer

28 april
Verbindingsdag
bibliotheekmedewerkers

25 mei
Lancering UiTPAS
ZENDER in 3 gemeenten

1 juli
Nele start als nieuwe
medewerker

december
Verschillende omruil-
voordelen van UiTPAS

maart
Jeugdboekenmaand

17 en 18 mei
Atelier in beeld

14 juni
Start verkoop cultuur- en
gemeenschapscentra

22 tot 30 november
Voorleesweek

Foto: Springplank
JAARVERSLAG 2025

INLEIDING

In 2025 werd de bovenlokale cultuurwerking van ZENDER, die midden 2024 nieuw leven werd ingeblazen, verder uitgebouwd.

We **verstevigen onze relaties** met onze bestaande partners, zoals de cultuur- en gemeenschapscentra, de cultuurbeleidscoördinatoren en de regiobib. We faciliteerden de **overlegmomenten**, en organiseerden **regiobrede projecten** zoals de Jeugdboekenmaand, de Voorleesweek en Atelier in Beeld. Ook pakten we de start **ticketverkoop** samen aan, ondersteunden we **Kinderstreken**, en werkten we mee aan **Springplank en Zenne op Toer**. Via onze eigen **subsidielij**n gaven we een financieel duwtje in de rug aan cultuurprojecten in de regio.

Een belangrijk hoogtepunt was de lancering van de **UiTPAS ZENDER**, die startte in Sint-Genesius-Rode, Beersel en Sint-Pieters-Leeuw. Dankzij de UiTPAS kunnen inwoners met een beperkt budget goedkoper deelnemen aan vrije tijd.

Door de komst van een **nieuwe medewerker** in juli konden we meer taken opnemen en de meerwaarde van onze rol voor de cultuuractoren versterken.

In 2025 werkten we intensief aan de **beleidsplannen** voor de periode 2027-2032. We gingen in overleg met onze actoren op de streekdag en op onze reguliere overlegmomenten.

1 REGIOBIB

De Regiobib ZENDER is een samenwerking tussen **13 bibliotheken** in onze regio: Affligem, Beersel, Dilbeek, Halle, Lennik, Liedekerke, Linkebeek, Pajottegem, Pepingen, Roosdaal, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw en Ternat.

Reguliere werking

Maandelijks organiseerden we het **regiobiboverleg**, waar alle bibliothecarissen aanwezig zijn. Daar bespreken we regiobrede projecten, werkgroepen en doen we aan kennisdeling.

In juli kwam voor het eerst de nieuwe **stuurgroep** samen, waar de bibliothecarissen van Halle, Liedekerke, Pajottegem, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw aanwezig zijn. Tijdens deze overleggen bepaalden we wat de taken zijn van de stuurgroep t.o.v. het regiobib-overleg en planden we een meerjarenplanning te maken in 2026. Er werd een visie-nota opgesteld waar beschreven staat wat de regiobib is en waarom het belangrijk is als regio samen te werken.

In het kader van de Jeugdboekenmaand waren we in de tweede helft van 2025 ook aanwezig op de overlegmomenten van de **werkgroep Jeugd**. Hier legden we de eerste fundamenten voor een regiobrede uitwerking van de Jeugdboekenmaand in 2026.

Foto: Randkrant

Foto: voorleesweek Affligem

Foto: Peggy Bogaert

Nationale initiatieven

Tijdens de maand maart was het opnieuw **Jeugdboekenmaand**, met als thema 'tijd...'. Om de Jeugdboekenmaand in de bibliotheken in de kijker te zetten, namen we in elke bibliotheek in de regio een video op met een enthousiaste lezer over zijn/haar favoriete jeugdboek. Deze video's deelden we met de bibliotheken zodat zij deze konden verspreiden op hun sociale mediakanalen.

Van 22-30 november vond de **Voorleesweek** plaats. In elke bibliotheek stond een voorleesactiviteit gepland, betaald door ZENDER. In totaal waren er 3 voorlezers die langsgingen in verschillende bibliotheken: VONK, Mister Kamishibai en Veerle Ernalsteen. We voorzagen ook communicatie in de vorm van sociale media posts en affiches.

Netwerkdagen

Op 28 april organiseerden we een **verbindingsdag** voor alle bibliotheekmedewerkers van de regiobib. Dit kwam voort uit de expliciete nood van de bibliotheken om elkaar beter te leren kennen en beter te kunnen samenwerken.

In de voormiddag ontvingen we directeur van Muntpunt, Roel Van Den Sigtenhorst, in een inspiratiesessie over de bibliotheek als derde plek. In de namiddag gingen we met de volledige groep aan de slag om elkaar te leren kennen, te brainstormen over de toekomst van de regiobib en mogelijke samenwerkingen te bedenken.

REGIOBIB

Op 10 oktober gingen verschillende bibliothecarissen naar **Informatie aan ZOO**, een tweemaaljaars informatiecongres georganiseerd door de VVBAD. ZENDER kwam tussen in de inschrijvingskost en organiseerde een informeel netwerkmoment door 's avonds samen af te sluiten op restaurant.

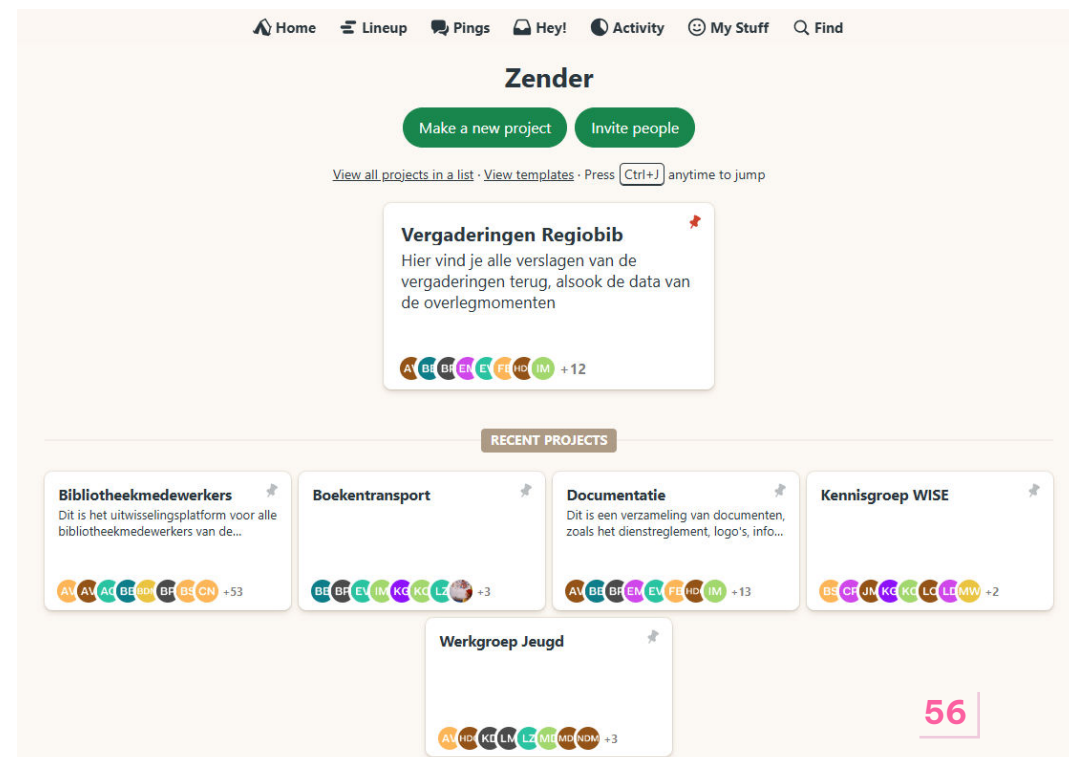
Nieuw in 2025

We introduceerden het **kennisdelingsplatform BASECAMP**. In eerste instantie testten we deze met de bibliothecarissen en met de werkgroep Jeugd.

Via dit platform kunnen eenvoudig documenten worden gedeeld en berichten per thema naar elkaar worden verstuurd.

We bleezen nieuw leven in het project '**Boekentransport**', dat enkele jaren geleden al ter sprake kwam. We deden de eerste stappen in een onderzoek naar de haalbaarheid van dit project.

Op het einde van het jaar voorzagen we sociale media posts met **eindejaarlijsen**. De bibliotheken stuurden hun top 10 uitgeleende boeken en tips door, die door ZENDER in een leuke layout werden gegoten en in de vorm van sociale media posts ter beschikking werden gesteld van de bibliotheken.

2 UiTPAS

Met de UiTPAS zijn we actief in 3 gemeenten: Beersel, Sint-Genesius-Rode en Sint-Pieters-Leeuw.

Uitrol UiTPAS ZENDER

In het voorjaar van 2025 bereidden we de **uitrol** van UiTPAS ZENDER voor:

- > We overlegden met lokale UiTPAS-trekkers en publiek
- > We brachten de betrokken communicatie- en financiële diensten van de deelnemende gemeente op de hoogte van de impact van UiTPAS op hun dienst
- > We ontwikkelden een grafische huisstijl
- > We deden groepsaankopen voor de UiTPAS (kaarten, bestickering van de zuilen, gezamenlijk welkomsgadget, promotiemateriaal, ...)
- > We voorzagen alle info op onze website: www.zender.be/uitpas

Op **27 mei** werd de UiTPAS ZENDER gelanceerd. Hiervoor organiseerden we een **persmoment**.

Foto: Ringtv

Foto: Sint-Pieters-Leeuw

Reguliere werking

We richtten een **stuurgroep** op, waar de UiTPAS-trekkers van elke deelnemende gemeente vertegenwoordigd zijn. Op deze overlegmomenten bespreken we regionale acties, bovenlokale omruil- en welkomstvordelen en doen we aan kennisdeling.

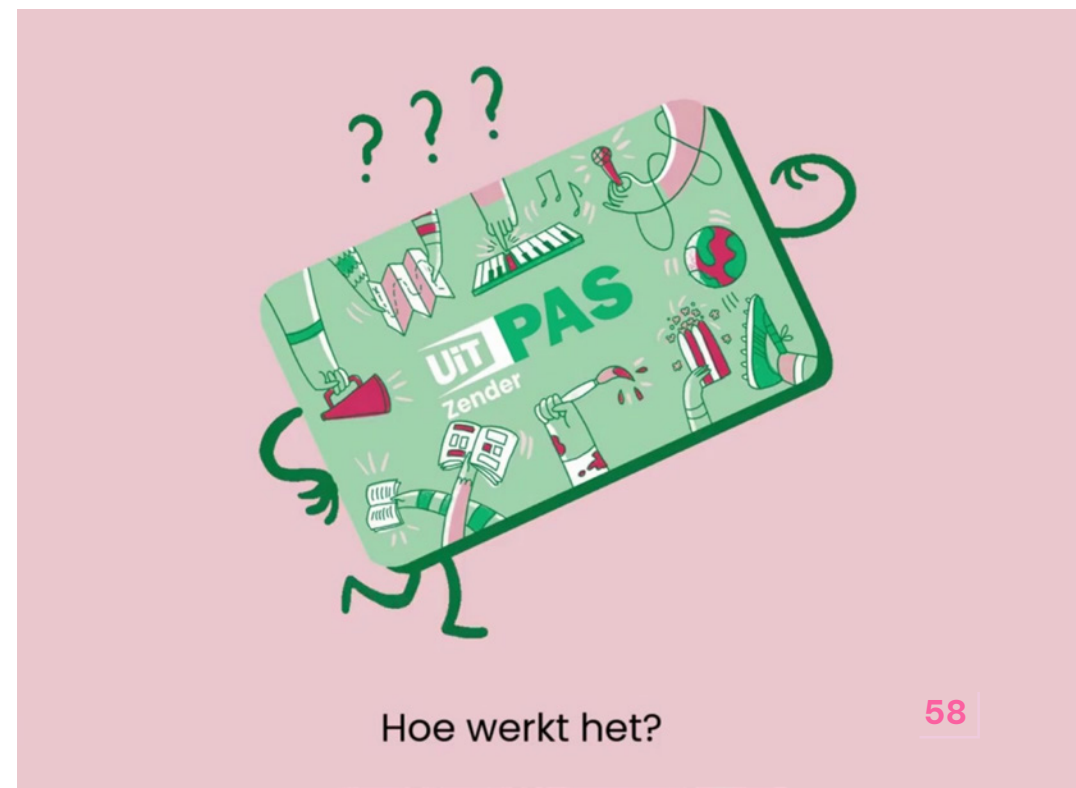
We namen deel aan verschillende **webinars** van publiek over de UiTPAS-software, inclusief en drempelverlagend communiceren en UiTPAS-promotie. Ook volgden we de **UiTPAS-adviesgroep** die 3 keer per jaar plaatsvinden en waren we aanwezig op het publiek Forum 2025.

Maandelijks maakten we een **financiële rapportage** van de verkoop van UiTPAS-kaarten en terugbetaling van kansentarieven tussen gemeenten.

UiTPAS communicatie

We lanceerden **sociale media kanalen** voor de UiTPAS ZENDER op Facebook en Instagram. We maakten een **grafische stijlguide** op voor alle communicatie en maakten een **plan van aanpak** voor de sociale media kanalen. Dit resulteerde in tweewekelijkse sociale media posts over activiteiten, welkomst- en omruilvordelen, UiTPAS-partners, tips, ...

Om de UiTPAS nog gekender te maken in de regio, voorzagen we in 2025 een eerste sociale media-campagne: een **instructievideo** met alle uitleg over de UiTPAS. Het scenario werd door ZENDER geschreven en de illustraties werden ontworpen door Davien Dierickx, die ook de illustraties voor de UiTPAS maakte.

UiTPAS

Welkomst- en omruilverdelen

We voorzagen volgende **welkomst- en omruilverdelen**:

- > Een stressbal
- > Een fluobandje
- > Een stickervel en kaftpapier aan het begin van het nieuwe schooljaar die werden verspreid via de Ezelsoor-evenementen
- > Een Sint-kleurplaat waar men 3 UiTPAS-punten mee kon verdienen
- > Een knutselpakket voor tijdens de kerstvakantie (inclusief een instructievideo)
- > Vlammetjes van De Warmste Week. Zo konden UiTPAS-pashouders hun punten omruilen voor een vlammetje voor het goede doel

3 NETWERK VAN CULTUUR- EN GEMEENSCHAPSCENTRA

Het netwerk omvat CC 't Vondel in Halle, CC De Meent in Beersel, CC Westrand in Dilbeek, CC De Plotter in Ternat en CC Coloma in Sint-Pieters-Leeuw. De gemeenschapscentra zijn GC Pajottegem in Pajottegem, GC Warande in Liedekerke en GC Het Koetshuis in Roosdaal, GC de Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode, GC de Moelie in Linkebeek en GC de Muse in Drogenbos.

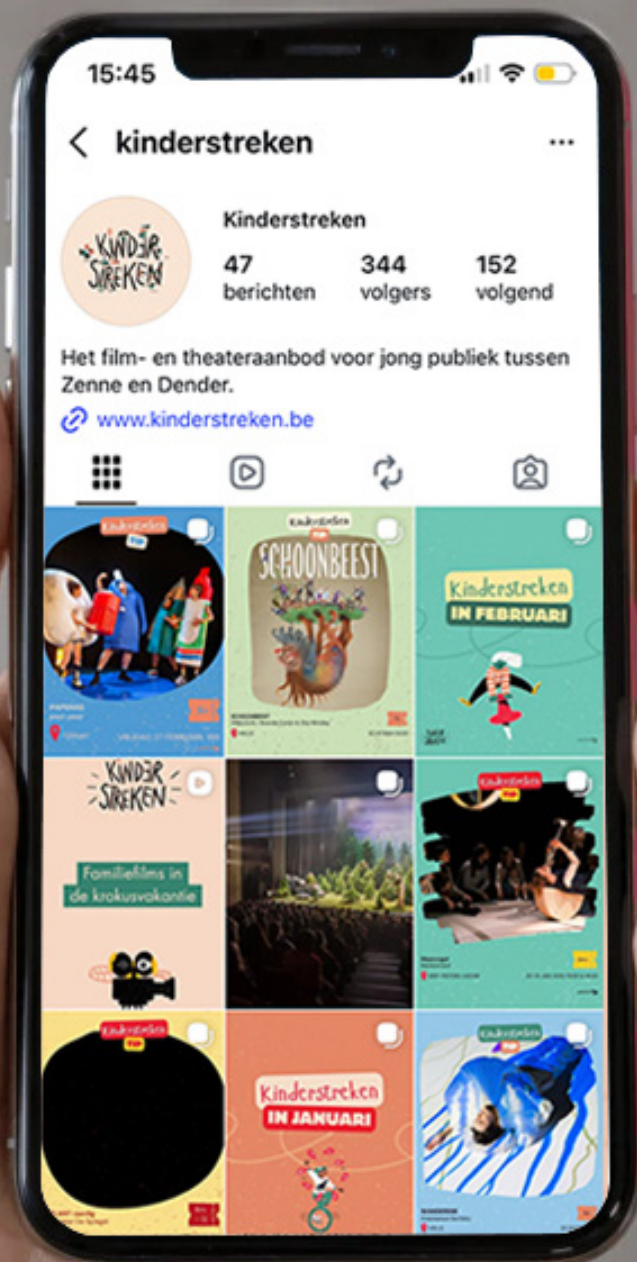
(Drogenbos is geen lid van IGS ZENDER maar is wel lid van het platform van Kinderstreken.)

Reguliere werking

In 2025 zetten we het regio-overleg met de cultuurhuizen verder. Daarnaast ondersteunden we ook het **programmatorenoverleg**, om specifiek over de spreiding van de avondprogrammatie na te denken. In mei 2025 sloten we af met een barbecue na het laatste regio-overleg van het werkjaar.

We pakten de **start ticketverkoop** van het nieuwe cultuurseizoen gezamenlijk aan. We stemden de datum van de start verkoop af op 14 juni. We organiseerden een regionale promocampagne in de vorm van een trailervideo met een greep uit het podiumaanbod van het volgende cultuurseizoen. Deze video verspreidden we als advertentie op RingTV en via sociale media. We voorzagen ook een label 'Bij de burens'. Dat konden de cultuurhuizen als logo in de seizoensbrochure zetten bij de voorstellingen die ze mee verkochten van andere cultuurhuizen. Ook gaven we een overzicht van alle cultuurhuizen op wezender.be.

Kinderstreken

Voor Kinderstreken rolden we samen met de werkgroep een nieuwe **communicatiestrategie** uit. Dat traject was eind 2024 opgestart onder begeleiding van I Like Media. We introduceerden de **Instagram- en Facebookpagina** van Kinderstreken met vaste sjablonen op Canva voor een uniforme look. Om enkele voorstellingen extra te promoten werden er **animatiefilmpjes** ontwikkeld. Verder hebben we enkele Instagramposts als advertentie gepromoot.

In 2025 verschenen er twee **z-cards**: een uitvouwbare kaart met het aanbod van Kinderstreken. We voorzagen er één vlak na de kerstvakantie en één bij de start van het nieuwe schooljaar. ZENDER betaalde hiervoor het grafisch ontwerp.

Als gemeenschappelijk gadget kochten we in 2025 **beachflags** van Kinderstreken aan. Deze werden verdeeld onder de cultuurhuizen zodat zij Kinderstreken extra zichtbaar kunnen maken bij voorstellingen of evenementen.

NETWERK VAN CULTUUR - EN GEMEENSCHAPSCENTRA

Zenne op Toer

In februari 2025 organiseerde de werkgroep van muziekprogrammatoren **Zenne op Toer**, met een 20-tal caféconcerten door groepen uit de regio. ZENDER gaf **financiële steun** aan het project en stond ook in voor de **administratieve en financiële afhandeling**.

Springplank

De werkgroep van **Springplank** bereidde de tweede editie van het traject voor, dat in het voorjaar van 2026 loopt. Vorig jaar werd het traject geëvalueerd en de oproep voor artistieke jongeren gelanceerd. ZENDER gaf **financiële steun** aan het project. Ook namen we enkele **communicatietaken** op ons en informeerden we gemeenten die niet actief betrokken waren bij de werkgroep.

Foto: Atelier in Beeld: Herman Abé

4 NETWERK VAN CULTURBELEIDSCOÖRDINATOREN EN GEMEENTELIJKE CULTUURDIENSTEN

Na enige tijd zonder cubelco-overleg, bliezen we het overleg nieuw leven in. Op 13 maart en 25 september 2025 organiseerden we een overleg voor de cultuurbeleidscoördinatoren. Thema's als **verenigingen en subsidiebeleid** stonden op de agenda.

Atelier in Beeld

In 2025 organiseerden we voor de eerste keer Atelier in Beeld in onze regio.

We maakten **fietstochten** langs de deelnemende ateliers in de hele regio. Door een **promotiecampagne** met een advertentiepost op Facebook, maakten we deze actie bekend bij het brede publiek. Samen met Cultuur Noordrand contacteerden we de pers, met een **reportage** op RingTV.

4 SUBSIDIES

In het afgelopen jaar verleenden we **subsidies** aan enkele culturele projecten.

Aanvragers konden, indien gewenst, rekenen op begeleiding bij het uitwerken en aanscherpen van hun subsidiedossier. Van zodra een aanvraag volledig was, werd deze voorgelegd aan een externe jury. Op basis van het uitgebrachte advies nam de Raad van Bestuur een gemotiveerde beslissing over de toekenning van de subsidies.

Deze subsidielijijn ondersteunt projecten in de regio waar samengewerkt wordt door cultuur, bv. een theatervoorstelling, tentoonstelling, podcast... Zo willen we samenwerking rond cultuur over de gemeentes heen stimuleren, bijvoorbeeld door samen te werken met verschillende regionale organisaties. Een subsidie kan max €5000 zijn en kan aangevraagd worden door een lokaal bestuur, vereniging of vzw.

Deze financiële ondersteuning maakte het mogelijk om verschillende projecten te realiseren. In 2025 waren dat:

- > Literatuurproject 'Op het ritme van de seizoenen', ingediend door team Kunsten van de gemeente Dilbeek
- > Springplank

Foto: Westrand Dilbeek

Foto: Springplank

ORGANISATIE

Kristof Pitteurs

Algemeen coördinator
kristof@zender.be

Mélissa Cancho Cortez

Erfgoed- & financieel
medewerker
melissa@zender.be

Annelies De Laender

Polyvalent medewerker
annelies@zender.be

CULTURELE ERFGOEDCEL

Nina

nina@zender.be

Eva

eva@zender.be

Arno

arno@zender.be

IOED

INTERGEMEENTELIJKE
ONROEREND ERFGOEDDIENST

Mathilde

mathilde@zender.be

Lara

lara@zender.be

BOVENLOKALE CULTUUR

Lore

lore@zender.be

Nele

nele@zender.be

CONTACTEER ONS

info@zender.be

www.zender.be

02 451 69 49

VOLG ONS

Zender Cultuur & Erfgoed

zender.cultuur.erfgoed